

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ, ΙΟΥΝΗΣ 1983

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΑΡΙΘΜΟΣ 14

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Συντάσσεται από Έπιτροπή

Υπεύθυνος:

Τό Διοικητικό Συμβούλιο του
Συλλόγου.

Γραφεία περιοδικού:

Δωδώνης 13 - Ίωάννινα

Τηλεφ. (0651) 28020

Διεύθυνση για την εξυπηρέτηση του
περιοδικού «Καθρέπτης» - Άλληλο-
γραφεία

Γιαννούλα Κ. Νότη

Σπ. Μπαλτατζή 25

Τηλ. (0651) - 24.183

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Έσωτερικού Δρχ. : 300

Έξωτερικού Δολ. : 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ---

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

α) ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

ό Ταμίας του Συλλόγου

Δήμος Κ. Τζουβάρας

Πάροδος Εύριπίδου 11

Τηλ. (0651) 28.439

β) ΑΘΗΝΑ:

Κώστας Χρ. Γιωτάκης

Έλλης 28 - Αιγάλεω

Τηλ. (01) 5985462

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασίλης Δ. Παπαδημητρίου

Κώστας Δ. Άναστασίου

Γιαννούλα Κ. Νότη

Κώστας Ε. Σιώτος

Άντώνης Δ. Άντωνίου

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Αποτελεί πάγια παράδοση και επιβεβλημένο δημοκρατικό καθήκον, με τη λήξη της θητείας, του οποιοδήποτε συμβουλίου, να γίνεται λογοδοσία και στη συνέχεια να γίνεται ψηφοφορία για την ανάδειξη καινούργιας διοίκησης.

Οι λίγες αυτές γραμμές δεν έχουν σκοπό να προκαταλάβουν ή να επηρεάσουν τα μέλη του Συλλόγου μας.

Επειδή είναι στη φύση του ανθρώπου και ιδιαίτερα του ρωμιού να ξεχνάει εύκολα, θεωρήσαμε σκόπιμο να θυμίσουμε λίγα από το τεράστιο έργο που σεμνά και αθόρυβα γίνεται.

Και μέσα από αυτό να προβληματισθούμε.

Έχοντας ζωή ο Σύλλογός μας πλέον της εικοσιπενταετίας και έχοντας να επιδείξει τεράστιο εκπαιδευτικό και κοινωνικό έργο, ρίζωσε βαθειά και σήμερα ο Σύλλογός μας είναι βίωμα του κάθε χωριανού μας.

Είναι κρίκος που συνδέει τους απανταχού της γης συμπατριώτες μας. Τα γράμματα που από παντού λαβαίνουμε και τα κολακευτικά σχόλια του ημερήσιου τύπου είναι του λόγου το ασφαλές.

Αλλά και μόνο η υλοποίηση της προσπάθειας και πραγμάτωσης του όνειρου τόσων γενεών του χωριού μας, ο δρόμος Φορτώσι - Πολιτσά - Αμπελοχώρι που ήδη γίνεται πραγματικότητα, αυτό και μόνο το γεγονός αρκεί να καταξιώνει το Σύλλογό μας.

Από την έπαλξη αυτή θεωρούμε χρέος μας να κάνουμε θερμή έκκληση προς όλους τους χωριανούς μας να συνεχίσουν με την ίδια θερμή τη συμπαραστάση προς το σύλλογό μας.

Η έκκληση αυτή απευθύνεται και προς εκείνους που πράγματι εμόχθησαν και κουράστηκαν.

Απευθύνεται και προς τη νέα γενιά, τους νέους επιστήμονες και στη σπουδάζουσα νεολαία που θάνατι οι αυριανοί συνεχιστές του ωραίου έργου των πατέρων τους.

Πρέπει πάλι να επιλέξουμε τους πιο ικανούς. Εκείνοι που μπορούν, έχουν φαντασία, και θέλουν να προσφέρουν.

Και όλοι εμείς οι υπόλοιποι να συμπαρασταθούμε.

Σημασία έχει η επίδειξη του στόχου. Και στόχος μας είναι το καλό του χωριού μας. Και οι τελευταίοι αναλύουν: το καλό το δικό μας και των παιδιών μας.

Δεν γεννάται Ζήτημα, τα ωραία και τα μεγάλα χρειάζονται μόχθο και θυσίες. Αλλά για τη γή των πατέρων μας αξίζει και μόχθος και θυσία.

ΠΩΣ ΜΑΣ ΒΛΕΠΟΥΝ ...

Το κολακευτικό μονόστηλο που μας αφιέρωσε ο Ηπειρωτικός Αγώνας σε φύλλο του Απρίλη, μας βάζει σε πειρασμό να το δημοσιεύσουμε αυτούσιο. Γράφει λοιπόν:

Και άλλες φορές στο παρελθόν ασχοληθήκαμε με τον ΚΑΘΡΕΠΤΗ. Το περιοδικό του πιο ζωντανού ίσως πολιτιστικού συλλόγου της περιοχής μας. Του Συλλόγου απων ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ Λίγοι σε αριθμό, σπουδαίοι όμως οι άνθρωποι αυτοί. Με όπλα την αγάπη για το χωριό τους και την πολιτιστική του παράδοση, μοχθούν και προσφέρουν πολλά στον τόπο τους. Είναι να τους καμαρώνει και να τους ζηλεύει ο καθένας μας, όταν διαβάζει το σοβαρό περιοδικό τους. Είναι κάτι παραπάνω από συγκινητική η προσπάθεια αυτή. Είναι πέρα για πέρα αισιόδοξη η δουλειά τους που αξίζει όχι μόνο επαίνους και συγχαρητήρια, αλλά και έμπρακτη βοήθεια από κάθε αρμόδιο, απ' όλους μας. Πλούσιο σε περιεχόμενο το τελευταίο τεύχος του ΚΑΘΡΕΠΤΗ, δημοτική και σύγχρονη ποίηση απ' το Σκλούπο. Ένα σημαντικό κείμενο του διάσημου άγγλου ιστορικού και περιηγητή Ν. HAMMOND για τα Τζουμέρκα, καθώς και άλλα κείμενα απ' την παράδοση της περιοχής τους. Νέος στόχος τους η έρευνα για τη συμβολή του χωριού στην Εθνική Αντίσταση 1940 - 45.

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Ανακοινώνουμε στα μέλη του Συλλόγου μας, πως στις 2)7)83 μέρα Σάββατο και ώρα 5,30 και στην αίθουσα του Επαγγ. Βιοτ. Επιμελητηρίου, οδός Αραβαντινού 5, θα γίνει Γενική Συνέλευση του Συλλόγου με θέματα:

1. Διοικητικός απολογισμός Διοικ. Συμβουλίου
2. Συζήτηση, τυχόν προτάσεις των μελών.
3. Αρχαιρεσίες για ανάδειξη νέου Διοικ. Συμβουλίου.

Σε περίπτωση που δεν υπάρξει απαρτία, η Γεν. Συνέλευση θα επαναληφθεί στις 9)7)83 την ίδια ώρα.

Εγώ τώρα ζωίζω...

Αδύνατο, χιλιοβασανισμένο γεροντάκι, ο μπάρμπα Γιώργος, δούλευε τη σκληρή δουλειά του χτίστη σε πολύ προχωρημένη ηλικία.

Στις ανείπωτες ταλαιπωρίες της ζωής, που του είχαν αφήσει βαθειά ίχνη και μια μόνιμη μελαγχολία, έβγαινε πάντα παλληκάρι.

Όμως, όπως σ' όλα τα πράματα υπάρχει ένα όριο αντοχής έτσι και ο μπάρμπα Γιώργος δεν αισθανόταν καλά τώρα τελευταία.

Τούχαν λυθεί τα γόνατα, έχασε απότομα βάρος και δεν είχε όρεξη για δουλειά. Κάθε απόγευμα είχε και λίγο «θέρμη» και αυτά τα έρμα τα φασούλια κάθε μέρα δεν κατέβαιναν κάτω.

Στην αρχή δεν έδωσε σημασία, όπως κάθε φορά που τύχαινε ν' αρρωστήσει. Καθόταν κάνα - δυο μέρες και πάλι δουλειά. Τούτη όμως τη φορά, τα σημάδια έδειχναν ότι τα πράματα δεν ήταν όπως άλλες φορές. Φοβήθηκε και πήρε τη μεγάλη απόφαση να πάει στο γιατρό να τον «ακουρμάξ».

Καιρός ν' αρρωστήσει ήταν . . . Αν δεν δούλευε τώρα πούταν καλοκαίρι τότε θα δούλευε; Και έπειτα τόσα στόματα περίμεναν απ' αυτόν στο χωριό.

Βλέπεις εμείς οι φτωχοί δεν έχουμε ούτε το δικαίωμα ν' αρρωστήσουμε, στοχάζονταν ο ταλαίπωρος.

Πού οι σημερινοί καλοί καιροί, που οι συνομήλικοι του μπάρμπα Γιώργου, συνταξιούχοι ρομανζάρουν κάτω από τα βαθύσκια δροσερά πλάτανια παίζοντας το κομπολόι τους και ρουφώντας το ρακί, και αναπολούν τα περασμένα . . .

Έπρεπε να τρέξει πολύ νερό κάτω από το γεφύρι της Πολιτσάς νάρθουν οι σημερινοί καιροί.

Σέρνοντας τα πόδια του και αγκομαχώντας έφθασε στο γιατρό. Ο γιατρός ήταν γνωστός στον μπάρμπα Γιώργο, σαν τον είδε τον πήρε αμέσως για να τον εξετάσει και σε φιλικό ύφος τούπε:

— Τί έχουμε μπάρμπα - Γιώργο, πώς παν τα κέφια σου και το κουράγιο σου;

— Δεν είμαι καλά γιατρέμ' δεν αισθάνομαι καλά.

— Μην το βάζεις κάτω έτσι εύκολα και έπειτα εδώ πούρθες, ήρθες να γίνεις καλά.

— Από το στόμα σου και στ' Θεού τάυτί . . .

-Γδύσου μπάριμα - Γιώργο και ξάπλωσε.

Υπάκουσε σα μαθητούδι όπως τούπε ο γιατρός και η ιεροτελεστία της εξέτασης άρχισε.

Ο γιατρός τον «ακούρμαξε» πολύ προσεχτικά και σαν τέλειωσε τούπε να ετοιμασθεί και νάρθει κοντά του να τα πούνε.

Σαν ετοιμάστηκε κάθησε απέναντι από το γιατρό και με κομμένη την ανάσα περίμενε νακούσει την ετυμηγορία του γιατρού.

Λοιπόν μπάριμα - Γιώργο δεν είναι τίποτε το σπουδαίο. Αλλά πρέπει να φας καλά και να ξεκουραστείς λίγες μέρες. Δουλεύεις σκληρά, για την ηλικία σου και αν το πας έτσι δεν θα τα βγάλεις πέρα.

-Θά μ' δώσεις κάνα γιατρικό γιατρέ μ'.

-Θά σ' δώσω και ένα δυναμωτικό φάρμακο. Αλλά πρώτα απ' όλα καλό φαί και ξεκούραση.

-Δηλαδή να ζωίσω γιατρέ μ'.

-Ναί να τρώς καλά . . . να ζωίσεις, ναί . . . καλά το λές.

Τόβαλε καλά στο μυαλό του, το σκέφτηκε και πήρε την απόφασή του.

-Καλά λέει ο γιατρός. Πρέπει να κοιτάξω και εγώ λίγο τον εαυτό μου. Και κατ' ευθεία στο φούρνο. Πήρε ένα καρβέλι φρέσκο ψωμί χάσκο, και μετά από ένα κοκορετσάδικο, μπόλικο κοκορέτσι και σπληνάντερο και πήγε απόμερα στην πλατεία για να φάει, ναρχίσει να εφαρμόζει τη συνταγή του γιατρού.

Εκεί που άρχισε να τρώει νάσου και οι άλλοι Σκλουπιώτες μαστόροι.

-Γειά χαρά μπάριμα - Γιώργο, τί κάνς.

-Α εγώ τώρα ζωίζω. Πήγα στο γιατρό και μούπε να ζωίσω. Και χωρίς να δώσει σημασία έσκυψε πάνω στο λαχταριστό κοκορέτσι για να ζωίσει . . . Και από τότε οι χωριανοί μας όταν θέλουν να πούν για κανένα ότι κάθεται και καλοπερνάει λένε: αυτός ζωίζει τώρα . . .

Κ. Αναστασίου

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Σαρανταπέντε λεμονιές
στον άμμο, φυτεμένες
πόχουν, νερό στη ρίζα τους
κι αυτές μαραγκιασμένες.
Κι μια δική μου λεμονιά
στην πέτρα φυτεμένη,
δίχως νερό στη ρίζα της
κι αυτή μπουμπουκιασμένη.
Έτσι είν' κι οι ανύπαντρες
κι' οι κακοπαντρεμένες
πούχουν τους άντρες στο πλευρό
κι διαφορά δεν βλέπουν.

Όπως το ακούσαμε από τη Γιαννούλα Απ. Νότη.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΣΥ ΑΞΙΖΕΙΣ

Αν μπορείς να δείχνεσαι
στη ζωή σου καθώς πρέπει,
ειλικρινά κι τίμια . . .
μ' αλήθεια να κερδίζεις,
αν μπορείς στα χείλη σου
την πίκρα τ' αλλουνού να κρύβεις
και κάτω απ' το χαμόγελο
τα βάσανά σου να λημονάς.
Αν μπορείς απ' την αρχή
καινούργια ζωή να χτίζεις,
καινούργιο δρόμο ν' αρχινάς,
χωρίς να αδικείς τον κοντινό σου,
τότε θα ζεις παντοτεινά,
— αν λες για όλα αλήθεια —
ζωή γεμάτη χάρες κι ομορφιά,
ζωή ευτυχισμένη αληθινά.
Τότε και συ αξίζεις.

Το ποίημα αυτό το πήραμε απ' την ποιητική συλλογή του χωριανού μας Κώστα Δ. Αναστασίου «Αποσταμένες ελπίδες στη νεώτερη σιωπή».

Οικιακά: τέχνη και ξεκούραση

Ευθυμογράφημα:

Πάντα αγανακτούσα και θα αγανακτώ . . . εσσειέ με τα αχαρκτηρήριστα δημοσιεύματα και παράπονα του τύπου «η δουλειά της γυναίκα στο σπίτι είναι βάρβαρη, αντιπαραγωγική, αποβλακωτική, ισοπεδωτική . . . και τα συνώνυμα αυτών.

Θεωρώ, λοιπόν, απαράβατο χρέος της ζωής μου να αποκαταστήσω την αλήθεια και να γκρεμίσω στην άβυσσο της αβύσου τις παραπάνω, τουλάχιστο σχιζοφρενείς τοποθετήσεις γύρω από τα οικιακά.

Και για να μη μακρυγορώ, τοποθετούμαι: Η απασχόληση της γυναίκα στο σπίτι είναι δημιουργική, συνεπώς χαρούμενη, είναι ξεκούραστη, συνεπώς ευχάριστη. Αυτό τό δίπτυχο διέπει, αγαπητοί μου, την απασχόληση της νοικοκυράς. Δεν λέω δουλειά, γιατί απλά δεν πρόκειται περί δουλειάς, έχει αμοιβή, ωράριο και βλοσυρό προϊστάμενο συνήθως.

Τα οικιακά, σαφώς, είναι δημιουργία - τέχνη και ξεκούραση. Είναι τέχνη, γιατί ποίος αμφισβητεί ότι η μαγειρική είναι τέχνη από καθαβολής κατασάρολας; Η τηλεόραση μάλιστα, μας ενημερώνει πληροφορώντας μας και μας πληροφορεί ενημερώνωντάς μας, ότι χιλιάδες γυναίκες στον κόσμο κερδίζουν το καθημερινό φιλί τους χάρη σ' ένα πιάτο φαΐ, ιδίως να 'ναι μαγειρεμένο με κύβο «χλάπ».

Η νοικοκυρά, λοιπόν, είναι από τους λίγους δημιουργούς που αμείβονται καθημερινά απ' την τέχνη τους, εκτός θλιβερών εξαιρέσεων (καρβουνιάσματα και ατυχημάτων επί τω έργω). Ενώ άλλοι δημιουργοί π.χ. ζωγράφοι αναγνωρίζονται δεκαετίες από το θάνατό τους και μη ξεχνάμε ότι χαρά του δημιουργού είναι η αναγνώριση και όχι η αμοιβή. Αυτό δυστυχώς το στομάχι το αγνοεί, αλλά προς το καλό της γαστρονομικής τέχνης. Τελικά, όλα . . . οδηγούν στις τέχνες.

Μετά, η Ζαχαροπλαστική δεν είναι τέχνη και με τις ευλογίες των ινστιτούτων αδυνατίσματος; Δεν φαντάζομαι να διαφωνείτε και συνεχίζω, με την επίδοση της νοικοκυράς σ' άλλες τέχνες.

Ο στολισμός του σπιτιού είναι, σαφώς, μία τέχνη από την εποχή των σπηλαίων. Η διακόσμηση χρειάζεται γούστο, καλλιέργεια, φινέτσα

και άλλα πολλά. Πού θα βάλει η νοικοκυρά το σαλόνι, τους πίνακες, το σκρίνο (δεν έχει άλλα . . . αν είχε), πού τα πιάτα, τα μαχαίρια, τα μανταλάκια, τις Ξεσκονίστρες και όλα τα παρεμφερή;

Κοντολογίες, αν έχει σπίτι, πενιχρών τετραγωνικών, εξελίσσεται σε μηχανικό, ρυμοτόμο, μάγο και μέντιουμ αξιώσεων.

Μηχανικά, γιατί πρέπει να τα βάλει όλα σε μια διάταξη, με σκοπό την λειτουργικότητα και την ασφάλεια. Λάθη, βέβαια, γίνονται, αλλά των μηχανικών με πτυχία, τα λάθη, είναι θεαματικότερα. Καταπονησμοί πολυκατοικιών, ιπτάμενα μάρμαρα, καθιζήσεις δρόμων, βουτιές γεφυρών και ας τα αφήσω καλύτερα εδώ.

Ρυμοτόμο, γιατί πρέπει να τα βολέψει όλα, και επιπλέον να αφήσει δρόμους από την εξώπορτα στην κουζίνα, στα υπνοδωμάτια κλπ.

Οι δρόμοι είναι απαραίτητοι στο σπίτι, γιατί είναι κάπως απίθανο να έχουν π.χ. όλα τα μέλη της οικογένειας καλή επίδοση στο άλμα επί κοντώ για να μπαίνουν στην κουζίνα σαλτάροντας πάνω από ψυγείο.

Μάγο, για να εξαφανίζει πράγματα που δεν χρειάζονται και μέντιουμ να τα βρίσκει, όταν χρειάζονται. Στη μαντική όλοι τα βρίσκουν σκούρα και οι γκάφες των μέντιουμ ανεκδιήγητες.

Σε καιρό εορτών η νοικοκυρά εξασκεί με αυταπάρνηση, την τέχνη του γκαρσονιού πολυμελούς κέντρου που προλαβαίνει και την σκέψη, ακόμη, των επισκεπτών.

Αυτά τα παραπάνω φαίνεται, Εάστερα, η πολυπραγμοσύνη της νοικοκυράς στους τομείς των τεχνών. Αυτή η πολυπραγμοσύνη είναι το καθοριστικό μεγαλειώδες της οικιακής απασχόλησης, πράγμα που δεν συναντάμε στις τέχνες ή δουλειές γιαυτό στις τέχνες οι δουλειές ενεδρεύει η πλήξη λίγη ή μέχρι θανάτου.

Και θα προχωρήσω στην Ξεκούραση και ευχαρίστηση της νοικοκυράς.

Είναι Ξεκούραση και ευχαρίστηση το πλούσιο των πιάτων, αν και επαναλαμβάνεται με ταχύτητα κινούμενου σχεδίου τη στιγμή που στην αγορά κυκλοφορούν 200 είδη απορρυπαντικών πιάτων.

Οι άμοιρες οι εταιρείες Ξημεβραδιάζουν να μας προσφέρουν κάθε μέρα ό,τι δεν φανταστήκαμε. Οι διαφημιστές, σπάν το κεφάλι, να μας τα παρθευσιάσουν με τρόπο αξέχαστο. «Χέρια σαν θελούδο». Υγρό

σαν κρέμα, κ. ά. Και η φίλη τηλεόραση με ζήλο ιεραπόστολου μας τα θυμίζει καθημερινά. Κόβει το έργο στη μέση, για να μη τα ξεχάσουμε.

Μετά από τον κόπο και την αγωνία τόσων ανθρώπων είναι το λιγώτερο, αχαριστία σε βαθμό κακουργήματος, καμιά νοικοκυρά να οδύρεται. «Ο νεροχύτης, ο εφιάλτης μου».

Αν υπάρχει νοικοκυρά που σκεφτεται τέτοιο πράγμα, ας σκεφτεί ότι γύρω στο νεροχύτη εξασκεί την μαγειρική τέχνη της με ανοδική πορεία και ότι οι τέχνες θέλουν θυσίες. Ας κάμει λοιπόν αγόγκυστα, όπως ο Ιώβ, μια θυσία στο βωμό του στομαχιού.

Όσο για την καθαριότητα του σπιτιού, δεδομένων και ευημερούντων των εταιρειών απορρυπαντικών, των διαφημιστών και της τηλεόρασης. Είναι μία ευχάριστη απασχόληση. Έτσι για να ξεδώσει η νοικοκυρά από τις σκιοτούρες των τεχνών που εξασκεί, με ποιά βαθμό επιτυχίας, είναι άλλο καπέλλο.

Με τον «Άσπρο σίφωνα» τα τζάμια γίνονται αόρατα σε σημείο που κοπανάμε επάνω τους από την διαφάνεια, και βγαίνουμε στο μπαλκόνι χωρίς ν' ανοίξουμε το παραθυρόφυλλο. Με ένα άλλο απορρυπαντικό το πάτωμα λάμπει σαν καθρέπτης. Αλλά αν επιμένει η νοικοκυρά το περάει με ένα στεγνό πανί με το «σούπερ στιλπνάδα» και Θεού ολιγορούντος μεταναστεύει οικογενειακώς στο νοσοκομείο.

Όσο για το μπάνιο με το «σούπερ δυναμικό», «αστραπή» απαστράπτει που χρειάζεται κανείς γυαλιά ηλίου για να μπει μέσα, αν και βρίσκεται σε θεοσκότεινο φωταγωγό.

Τις υπόλοιπες υποαπασχολήσεις, που δεν εμπίπτουν στο χώρο των τεχνών, αναλαμβάνει η τεχνολογία. Το πλυντήριο πλένει και η νοικοκυρά βρίσκεται χιλιόμετρα από το σπίτι.

Το σίδερο σιδερώνει, η σκούπα σκουπίζει, μόνο που αυτά χρειάζονται την παρουσία της νοικοκυράς, μέχρι να χειραφετηθούν κι' αυτά.

Και οι μέρες της νοικοκυράς κυλάν από την τέχνη στην ξεκούραση, από την χαρά στην ευχαρίστηση, από τη φαντασία στην πράξη. Γι' αυτό καμιά νοικοκυρά δεν επιθυμεί να τελειώσει τις μέρες της στο ψυχιατρείο ή στο γηροκομείο αλλά στο σπίτι της, το άντρο της τέχνης και ξεκούρασης.

Ο φεμινισμός λοιπόν είναι στην ουσία αντιφεμινισμός αφού δεν

εκτιμά την παραγωγική απασχόληση της νοικοκυράς και προσπαθεί να την βγάλει από το σπίτι.

Βάρβαρο και ισοπεδωτικό είναι να πάρει σύνταξη η νοικοκυρά, γιατί έτσι υποβιβάζεται το επίπεδο των τεχνών της σε δουλειά.

Βλακώδες, είναι να διασύρονται οι σύζυγοι που δεν ανακατεύονται στα οικιακά. Γιατί οι τέχνες θέλουν ελευθερία και ξεκούραση, δεν θέλει ενοχλήσεις. Φτάνει βέβαια οι σύζυγοι να μην το παρακάνουν στη μακάρια απραγία . . . μέχρι . . . αγκίλωσης, τη στιγμή που υπάρχουν καφενεΐα, καφετέρειες, γήπεδα και ευγενή σπόρ σαν το κυνήγι.

Πιστεύω, ότι θεμελίωσα, με ακλόνητα επιχειρήματα στις ριπές του φεμινισμού δηλ. αντιφεμινισμού, την αλήθεια των οικιακών.

Μπορεί βέβαια, τα όσα θεμελιώνω παραπάνω, να ακούτε για πρώτη φορά. Αλλά οι καινοτομίες κύριο συστατικό έχουν την πρωτοτυπία. Η πρωτοτυπία, τη φαντασία. Η φαντασία οδηγεί στο αύριο. Το αύριο επιζητά την ελευθερία. Η ελευθερία τη δημιουργία, τις τέχνες. Μία από τις τέχνες είναι το οικιακά. Τα οικιακά που είναι τέχνη και ξεκούραση και ότι παρεμφερές φανταστείτε.

Αφροδίτη Νότη

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Η ιδέα που έριξε πριν λίγο καιρό το παράρτημα Αθηνών του Συλλόγου μας για δημιουργία παιδικής χαράς στο χωριό μας, υλοποιήθηκε. Έτσι το έργο που ξεκίνησε με έρανο των μελών του παραρτήματος όπως είχαμε ξαναγράψει ολοκληρώθηκε με μια γενναία προσφορά του Κώστα Χρ. Τζουβάρα και έτσι έγινε μια τέλεια παιδική χαρά που δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από τις παιδικές χαρές των αστικών κέντρων.

Ο παραπάνω χωριανός μας πρόσφερε τις κούνιες, την τσουλίθρα, την τραμπάλα και τα δυο παγκάκια.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Η ανάσταση του Λάζαρου γιορτάζεται στην πατρίδα μας ιδιαίτερα και συνοδεύεται από διάφορα έθιμα. Το κυριώτερο απ' αυτά είναι η περιφορά των παιδιών στα σπίτια, λέγοντας τα τραγούδια του Λαζάρου. Τα λεγόμενα Λαζαρικά. Αυτά κατά παλιά συνήθεια του ελληνικού λαού τραγουδιούνται μια φορά το χρόνο κατά την παραμονή της γιορτής του Λαζάρου, σε πολλά δε μέρη και την ίδια μέρα του Σαββάτου του Λαζάρου. Τα τραγούδια αυτά κυρίως τα τραγουδούν παιδιά, περιερχόμενα κατά ομάδες (σπάνια και ξεχωριστά) τά σπίτια και συλλέγοντας φιλοδωρήματα σε είδος, κυρίως αυγά και χρήματα.

Τα λαζαρικά άσματα είναι σχετικό αφ' ενός μεν με την κατά το Ευαγγέλιο γνωστή Ανάσταση του Λαζάρου και μοιάζουν με άλλα θρησκευτικά άσματα, αφ' ετέρου δε, με ευχές προς τον οικοδεσπότη, παινήματα καθώς και τραγούδια της Ξενητείας, εργατικά, του σπιτιού κ.ά. Έχουν δε φανερό τον απαιτητικό χαρακτήρα.

Το έθιμο αυτό πέρα από τον θρησκευτικό του χαρακτήρα, γιορτάζεται απ' τον Λαό μας συνδυαζόμενο και με την χαρά της άνοιξης και της βλάστησης. Συναντάται δε και στις γειτονικές μας χώρες και κύρια στη Γιουγκοσλαβία.

Όπως σ' όλη την Ελλάδα λοιπόν, έτσι και στο χωριό μας η γιορτή του Λαζάρου αποτελεί αξιόλογο έθιμο. Οι παιδικές αναμνήσεις για το έθιμο αυτό είναι πολλές. Το έθιμο είναι παλιό για το χωριό μας και δεν πρέπει να είχε παραλλαγές με την πάροδο του χρόνου. Σήμερα βέβαια έχει εκλείψει μιας και έχει εκλείψει και ο κόσμος απ' το χωριό. Η περιγραφή μας που άντλησε στοιχεία της περιόδου 1930 - 1960, νομίζουμε πως καλύπτει το έθιμο στο σύνολό του.

Η προετοιμασία για τη μέρα εκείνη γινόταν από πολλές μέρες πριν. Πολλές φορές άρχιζε αμέσως μετά την καθαρά Δευτέρα. Κι αυτό γιατί έπρεπε να σχηματιστούν οι παρέες και τα «κύπρα». Ήταν ένα σανίδι τετράγωνο 30Χ30 πόντους περίπου, στις γωνίες του οποίου ανοίγονταν άλλη μια τρύπα απ' όπου περνούσε ένα φύλλο στο μέγεθος (είδος κουδουνιού που το βάζαν στα γίδια). Στη μέση της σανίδας ανοίγονταν άλλη μια τρύπα απ' όπου περνούσε ένα φύλλο στο μέγεθος ενός παιδιού και το οποίο έφτανε μέχρι το έδαφος και στήριζε τη σανίδα με τα κύπρα. Το φύλλο αυτό προεξείχε πάνω απ' τη σανίδα 30 - 40 πόντους και στην κορυφή γίνονταν ένας σταυρός. Κύπρα τα παιδιά βρίσκουν σχετικά εύκολα, μια και τότε όλοι σχεδόν είχαν

λίγα γίδια. Μεγάλη μάχη όμως δινόταν για να εξασφαλίσουν τα πιο μεγάλα για να εντυπωσιάσουν. Δεν ήταν και λίγες οι περιπτώσεις που τα παιδιά νοίκιαζαν τα κύπρα από χωριανούς που δεν είχαν παιδιά για το Λάζαρο. Φυσικά το νοίκι πληρώνονταν μετά τον Λάζαρο μ' αυγά.

Απ' τις πρώτες μέρες λοιπόν της Σαρακοστής τα κύπρα ήταν έτοιμα. Κάθε μέρα μάλιστα και για λίγο τα παιδιά χτυπούσαν τα κύπρα για να τα ακούσουν οι άλλες παρέες. Γινόταν ανταγωνισμός και το χωριό βουίζε κάθε απόγευμα.

Την Παρασκευή λοιπόν παραμονή του Λαζάρου, μόλις τέλειωνε το Σχολείο, τα παιδιά τρέχαν στις λάκκες που είχαν λουλουδία, για να στολίσουν τα κύπρα. Συνήθως μαζεύονταν στα «ισιώματα» (τοποθεσία πιο κάτω απ' το πηγάδι της πλάκας), που ήταν μεγάλες λάκκες με πολλές «γάτες» (είδος λουλουδιού). Με γάτες λοιπόν που τις αρμάδιαζαν λίγα μανουσάκια και λίγα άνθη κερασιάς, στόλιζαν τα κύπρα και τα καλαθάκια.

Εκείνο το απόγευμα στο χωριό γινόταν πανζουρλισμός. Τα παιδιά χτυπούσαν αδιάκοπα τα κύπρα και οι νοικοκυρές τρέχουν ασταμάτητα για να προλάβουν τις δουλειές. Με τη δύση του ηλίου έπρεπε να έχουν τελειώσει και να είναι έτοιμες να υποδεχτούν τα λαζαρούδια. Με το χτύπημα του εσπερινού μαζεύονταν όλα τα παιδιά στην Αγία Παρασκευή, απ' όπου θα ξεκινούσαν. Ήταν η αφετηρία κατά την παράδοση. Εκεί γινόταν και ο συναγωνισμός με τα κύπρα, γινόταν οι συγκρίσεις στον ήχο και έβγαιναν τα καλύτερα της χρονιάς εκείνης. Εκεί έβλεπε κανένας κύπρα μεγάλα που εντυπωσίαζαν στην όψη και στον ήχο. Υπήρχαν βέβαια και κάτι μικρά, απ' αυτά που βάζανε στα θιτούλια. Τα πρόσωπα των παιδιών έλαμπαν από χαρά. Περνούσαν απ' τις πιο ευτυχισμένες στιγμές της χρονιάς. Η σοδειά εκείνη τη βραδυά θα είναι πλούσια. Πολλά αυγά και κυρίως πολλά (για την ηλικία τους) χρήματα.

Τα παλιότερα χρόνια και όταν τα σπίτια του χωριού μας δεν ήταν όλα μαζί και πολλοί κατοικούσαν στους διάφορους συνοικισμούς, τα παιδιά ξεκινούσαν, νωρίς το απόγευμα. Πρώτα πήγαιναν στους «Στόκους», έπειτα στη «Γκούρα» μετά στο «Στενό» και το σούρουπο γυρίζαν στο χωριό για να συνεχίσουν. Πήγαιναν παρέες - παρέες. Ο ένας είχε τα κύπρα και ο άλλος το καλάθι. Άλλαζαν πολλές φορές για να ξεκουράζονται και για να μοιράζονται τη χαρά που πρόσφερε το χτύπημα των κύπων. Στα σπίτια οι νοικοκυρές περίμεναν, έπρεπε να ακούσουν το τραγούδι και να φιλέψουν τα παιδιά. Αυτά πήγαιναν

σ' όλα τα σπίτια εκτός απ' αυτά που πενθούσαν. Εκείνο το βράδυ όλο το χωριό ήταν στο πόδι και τα σπίτια φεγγοβολούσαν. Βούιζε το χωριό από τα τραγούδια, τις φωνές και τα γαυγίσματα των σκυλιών. Γέλια, χαρές, αλλά και κλάματα και συγκινήσεις. Ακόμα και μικροπεισόδια με τα παιδιά μεταξύ τους.

Το τραγούδι που λέγονταν σε κάθε οικογένεια ήταν ανάλογο με τη σύνθεσή της. Με την είσοδο στο σπίτι τα παιδιά ρωτούσαν: Αγαπάτε τραγούδια; Αν η νοικοκυρά έλεγε όχι, επειδή μπορεί εκείνη τη στιγμή να είχε κάποια επείγουσα δουλειά του σπιτιού ή αν είχαν ήδη περάσει πολλές παρέες και είχε βαρεθεί ν' ακούσει άλλα τραγούδια, τότε έπαιρναν το φιλοδώρημα και έφευγαν. Αν ήθελε τραγούδι, τα παιδιά είχαν έτοιμο το τραγούδι που ταίριαζε σ' εκείνο το σπίτι. Πολλές φορές η νοικοκυρά έδινε και παραγγελία. Σαν γενικό τραγούδι λέγονταν ο Λάζαρος.

Ήρθε ο Λάζαρος, ήρθαν τα βάϊα, ήρθε μία γιορτή μεγάλη κι 'Αγια
— Πούσουν Λάζαρε και δεν εφάνης,
— Ημουν μές' τη γή, στη γή χωμένος και με τους νεκρούς

ανταμωμένος

Με τους δαίμονες π' ανάθεμά τους, πούχουν τα κακά όλα ψηλά τους
Νύφες έρχονται από τα βάϊα, φέρουν καρφωτά φέρουν φεργάνια
φέρουν και ποδιές τριών ζωγράφων.

Γράφει Αη - Θόδωρος, κι 'Αγιος Δημήτρης, κι 'Αγιος Λάζαρος ...

Σε σπίτι που είχε άνθρωπο στην Ξενητειά λέγανε το «ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟ ΜΟΥ ΠΟΥΛΙ».

Ξενιτεμένο μου πουλι και παραπονεμένο
η Ξενητειά σε χαίρεται κι εγώ έχω τον καημό σου.
Τί να σου στείλω Ξένε μου αυτού στα Ξένα πούσαι.
Σου στέλνω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγκιάζει,
σου στέλνω και το δάκρυ μου σ' ένα χρυσό μαντήλι,
μα το δακράκι είναι καφτερό και κόβει το μαντήλι.

Σε σπίτι που υπήρχε μικρό - βυζανιάρικο παιδί έλεγαν το «ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΜΙΚΡΟΥΤΣΙΚΟ».

Ένα μικρό μικρούτσικο, μικρό στη σαρμανίτσα.
Μικρή είναι η σαρμανίτσα του κι αργύρινη η φασκιά του
κι αυτά τα χέρια π' το κρατούν, είναι μαλαματένια,
που το ταΐζουν ζάχαρη και το ταΐζουν μέλι.

Σε σπίτι που είχε παιδί του Σχολείου έλεγαν το:

Κυρά μου τότε γιόκα σου, τον κακκινόκρασάτο
για λούσε τον, χτενίσε τον και στῶ σχολειό να πάει.

Ο δάσκαλος τον καρτερεί με μια χρυσή βεργούλα
δασκάλισα τον καρτερεί με δυό κλωνάρια μύσχο.

—Παιδί μου π' ουν τα γράμματα, παιδί μου π' ουν ο νούς σου;

—Τα γράμματα είναι στο χαρτί κι ο νους μου πέρα ως πέρα

Είναι πέρα στις όμορφες, πέρα στις μαυρομάτες.

Σε σπίτι που είχε κόρη για παντρεία έλεγαν το παρακάτω:

Εδώ είναι τα σπίτια τα ψηλά, τα μαρμαροχτισμένα.

Εδώ είναι η κόρη η όμορφη στα σύννεφα κρυμμένη.

Της τάζουνε το βασιλιά της τάζουνε το Ρήγα,

της τάζουν τ' αρχοντόπουλο με τις πολλές χιλιάδες.

—Δε θέλω εγώ το βασιλιά, δε θέλω εγώ το Ρήγα,

μον' θέλω τ' αρχοντόπουλο με τις πολλές χιλιάδες.

Πόχει τα χίλια πρόβατα, τα πεντακόσια γίδια.

Ακόμα και για τον παπά, τα παιδιά είχαν έτοιμο το τραγούδι του:

Για σήκω πάνω Δέσποτα, και μη βαρεία κοιμάσαι.

οι εκκλησιές εσήμαναν, τα μοναστήρια ψέλνουν,

μα η δικιά σου εκκλησιά δεν ψέλνει δεν διαβάζει.

Για βάλ' τα μαθητούδια σου, να ψάλλουν να διαβάσουν.

Και για τα νιόπαντρα ακόμα.

Εδώ κοιμάται ο νιούτσικος

με την περιστέρα του

στα γόνατα την έβαλε

να μην την αβασκάνουν.

Και το ρεφραίν με το οποίο έκλειναν όλα τα τραγούδια:

Σ' αυτό το σπίτι πούρθαμε πέτρα να μη ραγίσει

κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χίλια χρόνια να ζήσει.

Με τ' άσπρα με τα κάκκινα και με τα λουλουδάτα

βάλε τ' αυγό μέσ' το καλάθ', να πάμε σ' άλλο σπίτι.

Πολλές φορές ακούγονταν και το «σήμερα μαύρος ο ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα» που αναφέρεται στα πάθη του Χριστού και κανονικά έπρεπε να λέγεται τη Μ. Παρασκευή.

Όλοι στο πόδι λοιπόν και όλοι καλοδέχονταν τα παιδιά. Υπήρχαν όμως και ελάχιστες νοικοκυρές δύστροπες που δεν άνοιγαν στα λαζαρούδια. Μαντάλωναν τις πόρτες και κοιμόταν. Στο χτύπημα των παιδιών προσποιόταν πως δεν βρίσκονταν στο σπίτι. Γι' αυτή την περίπτωση τα παιδιά είχαν στη διάθεσή τους την «τσουκνίδα», ένα τραγούδι φαιδρό που ικανοποιούσε εκείνη τη στιγμή την εκδικητική μανία των παιδιών.

«Τσουκνίδα μακρυκλώναρη κι ασφακοτσιτσιλιάρα,
που δεν μου δίνεις ένα αυγό, μουρή παλιό τσιρλιάρα.
Με τ' όνα χέρι τρως ψωμί, με τ' ^{άλλο} χέρι ξεις τον κόλο
και βγάξεις ψάρες σαν κουκιά και κόντες σαν ρεβύθια

Κατά τις 10 - 11 τελειώνει η περιοδεία στο χωριό και τα παιδιά αποσύρονταν για τη μοιρασιά και μετά για ύπνο ευχαριστημένα. Οι κόποι τους δεν πήγαν χαμένοι. Από 20 - 30 δραχμές και από άλλα τόσα αυγά, οπωσδήποτε ήταν ένας πλούσιος απολογισμός. Την άλλη μέρα όλα στου Γιώργου Πάνου για γλιφιντζούρια, θρηψίνη και άλλα Ζαχαρωτά.

Για πολλά παιδιά όμως η περιοδεία δεν τελειώνει στο χωριό. Υπήρχε και η Πολιτσά με τα αρκετά σπίτια εκείνο τον καιρό. Εκεί πήγαιναν τα παιδιά τα πολισιώτικα, καθώς και τα μεγάλα παιδιά του χωριού που είχαν κάποιο συγγενικό σπίτι στην Πολιτσά και θα μπορούσαν να βολευτούν για ύπνο.

Η «Γούλα» (τοποθεσία δεξιά στον Αη - Νικόλα, απ' όπου άρχιζε η κατηφόρα για την Πολιτσά) ήταν το μέρος που συγκεντρώνονταν τα παιδιά μόλις τελειωναν τα σπίτια στο χωριό. Από κει, κατηφόριζαν για την Πολιτσά μές' τη νύχτα. Στο δρόμο άναβαν και καμιά φωτιά. Ροβόλογαν τον κατήφορο κάνοντας σαματά που έφτανε μέχρι την Πολιτσά. Αν υπήρχε κανένας φακός κάτι γινόταν. Αν δεν υπήρχε όμως και δεν είχε φεγγάρι εκείνη τη βραδυά τα πράγματα δυσκόλευαν. Τα παιδιά όμως παρ' ότι εξαντλημένα, με τα κύπρα και τα καλάθια στα χέρια και χωρίς να διακρίνουν καλά - καλά το δρόμο, έβρισκαν το κουράγιο να φθάσουν στον προορισμό τους και μάλιστα τραγουδώντας και αστειούμενα. Δε λείπαν βέβαια και τα κλάματα μερικών

που κάτι θα τους πήγαινε στραβά. Άλλος θα έχανε χρήματα στο δρόμο και άλλος θα έχανε το καλάθι στην κατηφόρα.

Κατά τα μεσάνυχτα τα παιδιά έφθαναν στην Πολιτσά. Οι Πολιτσιώτες περίμεναν όλοι. Η «τσουκνίδα» δεν ακούστηκε ποτέ εκεί και το φιλοδώρημα ήταν πάντοτε γενναίο. Το ομολογούν σήμερα όλοι. Αυγό και χρήμα μαζί. Όχι πως ήταν εχούμενοι οι Πολιτσιώτες, αλλά γιατί ένεκα της μεγάλης απόστασης από το χωριό, τα λαζαρούδια που πήγαιναν εκεί ήταν λίγα. Ύστερα εκτιμούσαν και τον μεγάλο κόπο που έκαναν και έπρεπε να τα ευχαριστήσουν. Είχαν άλλωστε και μπόλικά αυγά αυτοί εκείνη την εποχή.

Όταν τέλειωναν και τα σπίτια της Πολιτσάς τα παιδιά βολεύονταν για ύπνο σε συγγενικά σπίτια, και το πρωί βγαίνουν στη «Ρίζα» (τοποθεσία της Πολιτσάς, εκεί απ' όπου αρχίζει η ανηφόρα για το χωριό) για να περιμένουν τις νύφες που θά 'ρχόταν απ' το χωριό. Το Σκλουπιώτικο έθιμο επέβαλε οι γυναίκες που παντρευόνταν χωριανό μας άντρα, έπρεπε το πρώτο Σάββατο του Λάζαρου μετά το γάμο, να φέρνουν βάγια στην εκκλησιά απ' τις «Δάφνες», τοποθεσία πέρα απ' το ποτάμι της Πολιτσάς και κάτω από το Κωστίτσι.

Μόλις έφθαναν λοιπόν οι νύφες στην Πολιτσά διάλεγαν τα παιδιά που θά παίρναν μαζί τους, (εκείνες βέβαια που δεν είχαν κανόνισει από πριν) απ' το τσούρμο των παιδιών που περίμεναν εκεί με τα «κύπρα». Η διαλογή γινόταν με κριτήριο τα «κύπρα» τη συγγένεια και κύρια την αντοχή των παιδιών. Να μη είναι και κανένα κακορίζικο και δεν αντέξει. Τα παιδιά συνήθως πήγαιναν για βάγια δυό - δυό, όπως ήταν παρὰ στο Λάζαρο και το φιλοδώρημα της νύφης ήταν 5 - 10 δραχμές. Ξεκινούσαν για τις «Δάφνες» λοιπόν, όπου φθάνοντας, ξεκουράζονταν λίγο και όλοι μαζί έκοβαν τα βάγια και τις ξεκαπνίστρες. Η ξεκαπνίστρα ήταν ένα μακρύ κλωνάρι δάφνης, που χρησίμευε για να ξεσκονίζονταν τα ψηλά σημεία του εσωτερικού της Εκκλησιάς και να μαζεύονται οι σφαλαγκωνιές.

Αφού τέλειωναν μαζεύονταν για φαγητό, που ήταν πάντοτε νηστήσιμη Ξηρή τροφή. Βλέπετε εκείνο τον καιρό θεωρούνταν μεγάλη ασέβεια να αρτένεται κανένας μια βδομάδα πριν τη Λαμπρή. Αφού τρώγανε λοιπόν και ξεκουράζονταν λίγο ξεκινούσαν για το χωριό, φορτωμένες οι νύφες τη δάφνη και τα παιδιά τις ξεκαπνίστρες. Μαζί τους βέβαια και τα «κύπρα» που τα χτυπούσαν και καμιά φορά για να δημιουργούν ατμόσφαιρα. Φθάνοντας στην Πολιτσά κερνούσαν Ζαχα-

ρωτά τους Πολιτσιώτες που βγαίνουν στην άκρη στο δρόμο και περιμέναν. Στη «Ρίζα» που φθάναν, οι νύφες ξεφορτώνονταν για να χορέψουν. Έτσι έλεγε το έθιμο. Κατόπιν ανηφόριζαν για το χωριό, και κάνοντας τις καθιερωμένες στάσεις, φθάναν στο πηγάδι, πιο κάτω απ' τη «Γούλα», όπου το έθιμο επέβαλε ξεκούραση και χορό. Εν τω μεταξύ πάνω στη «Γούλα» περίμεναν πολλοί χωριανοί (πεθερές και άλλοι συγγενείς). Απ' το πηγάδι, ανέβαιναν στη «Γούλα», και όλοι μαζί κατηφόριζαν τώρα για το χωριό. Από τώρα οι νύφες παίρναν και τις ξεκαπνίστρες απ' τα παιδιά. Η πομπή από τώρα ήταν εντυπωσιακή και τα κύπρα των παιδιών χτυπούσαν ασταμάτητα σ' όλη τη διαδρομή. Στην πλατεία εν τω μεταξύ περίμενε όλο το χωριό.

Η πομπή έφτανε στην πλατεία και οι νύφες κατευθύνονταν στην εκκλησιά όπου ξεφόρτωναν τα βάρια μέσα και μία - μία όπως έβγαине από την εκκλησιά χτυπούσε την καμπάνα, σύμφωνα με το έθιμο. Το θέαμα ήταν διασκεδαστικό και το παρακολουθούσαν όλοι απ' την πλατεία. Οι νύφες προσπαθούσαν να δείξουν τη δύναμή τους χτυπώντας δυνατά την καμπάνα και από κάτω οι επιδοκίμαστές, τα σχόλια και τα πειράγματα να δίνουν και να παίρνουν.

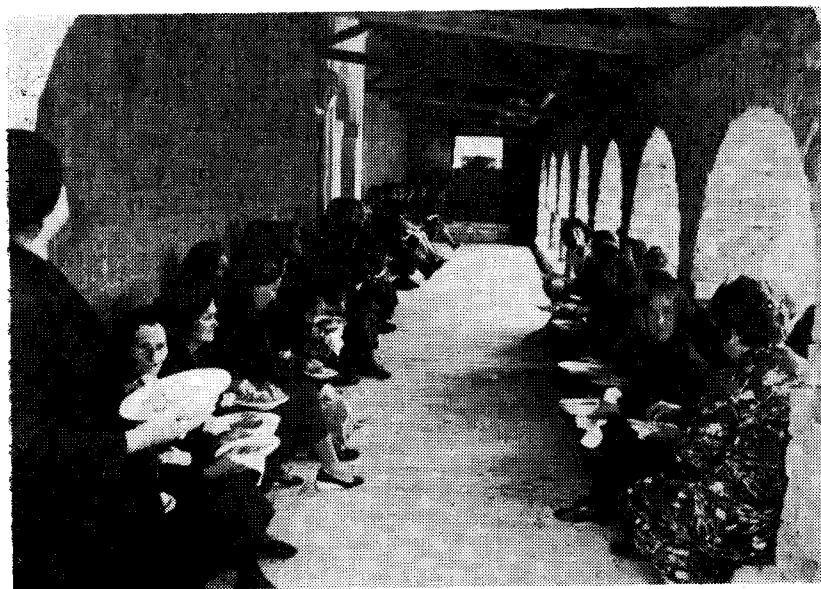
Εδώ και για τα λαζαρούδια που πήγαν στην Πολιτσά και συνόδεψαν τις νύφες, έρχεται και το τέλος της δικής τους γιορτής. Μιας γιορτής πολυτάραχης, κοπιαστικής αλλά και χαρούμενης και κερδοφόρας. Μιας γιορτής που αποτελεί, για μας που ζήσαμε τα παιδικά μας χρόνια στο χωριό, μια ζωντανή ανάμνηση.

Κώστας Σιώτος

-★-

Δ Ω Ρ Ε Α

Ο Γιάννης Γιωτάκης για την επέτειο των 40 χρόνων από την ίδρυση της ΕΠΟΝ, πρόσφερε στην κοινότητα, στη μνήμη των χωριανών μας που έπεσαν την περίοδο 1940 - 46 θύματα του κατακτητή, α) ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 1930 - 35 (έκδοση ΑΛΙΜΟΣ) σε έξι (6) τόμους και β) ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ (έκδοση ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ) σε δύο (2) τόμους. —

Είναι Κυριακή της γονυκλισίας οπότε γίνονται μνημόσυνα και μοιράζονται τα κόλυβα. Η λειτουργία τέλειωσε και στη φωτογραφία μας ένα μέρος των χωριανών μας περιμένει μέσα και έξω από το χαγιάτι να πάρει τα κόλυβα (στάρι, κομμάτια, τηγανίτες κλπ).

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Πολύ ευχάριστα τα νέα για τα κοινοτικά μας προβλήματα αυτή τη φορά, και κύρια για το μεγάλο μας πρόβλημα του δρόμου - Φορτώσι - Αμπελοχώρι. Για τον δρόμο αυτό λοιπόν εγκρίθηκαν με την υπ' αριθ. ΒΣ 1)7)149 - 1)7 - 6 - 83 απόφαση του Υπουργείου Δημ. Έργων 10 (δέκα) εκατομμύρια! Είναι γεγονός και μπορούμε να πούμε πως πρόκειται για την πιο σημαντική μας είδηση από τότε που εκδόθηκε το περιοδικό μας.

Επίσης η Νομαρχία Ιωαννίνων με άλλη απόφασή της, ένεκρινε άλλα 2 (δύο) εκατομμύρια για να συνεχίσει η MOMA τη διάνοιξη της.

Έτσι το επί δεκαετιών όνειρο των χωριανών μας βλέπουμε να γίνεται σιγά - σιγά πραγματικότητα και δικαιώνονται απόλυτα οι προσπάθειες που μέχρι κατάβληθθηκαν και οι αποφάσεις που πάρθηκαν.

Εν τω μεταξύ η MOMA συνεχίζει τη διάνοιξη της και ο δρόμος που έγινε μέχρι τώρα έχει καλή βατότητα σε σημείο που πηγαίνουν και μικρά Ι.Χ. αυτοκίνητα. Βέβαια θέλει διαπλάτυνση που θα γίνει με παραπάνω κονδύλια τα οποία όπως μας πληροφόρησαν οι τεχνικοί μας, αρκούν για να γίνει θαυμάσιο το κομμάτι Φορτώσι - Πολιτά. Μέχρι τώρα τοπογραφικά συνεργεία με την επίβλεψη των τεχνικών μας Γιώργου Κόκκινου, Κώστα Νουτσόπουλου και Κώστα Τόλη (που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους αμισθί), πήγαν και πασάλωσαν μέχρι λίγο πιο κάτω απ' τα ΙΣΙΩΜΑΤΑ, και θα συνεχίσουν για να γίνει η σχετική μελέτη.

Άλλο επίσης ενδιαφέρον θέμα είναι η οικονομική ενίσχυση δρχ. 276.000 από τον ΟΑΕΔ, για διάφορα κοινοτικά έργα καθώς και η ενίσχυση από την Νομαρχία με δρχ. 200.000 για προμήθεια υλικών των παραπάνω έργων. Οι επιχορηγήσεις αυτές δόθηκαν ύστερα από ενέργειες του κοινοτικού Συμβουλίου.

Αξίζει επίσης να γράψουμε για την απόφαση του Δασαρχείου Ιωαννίνων να απαγορεύσει το κόψιμο δέντρων στην πλαγιά Πολιτά - Φορτώσι. Ώρισε μάλιστα και δασοφύλακα.

Και τελειώνουμε με τα Κοινοτικά θέματα με την ανακοίνωση πως όπως μας πληροφόρησε ο πρόεδρος της κοινότητας, την πρώτη μέρα του πανηγυριού θα γίνει στην πλατεία Λαϊκή Συνέλευση για να συζητηθούν ανοιχτά όλα τα προβλήματα που αφορούν το χωριό μας.

